

δών διατροφής εν σχέσει πρὸς τὴν αὐξησιν τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν ζήτησιν, θὰ συνεπήγγοτο εὐνοϊκοὺς ὁρους ἐμπορίας διὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὰ ἔσοδα τῶν συντελεστῶν τῆς πα-

ραγωγῆς θὰ ηὐξάνοντο. Ἐν τούτοις, ἡ μείωσις τῆς συμβολῆς τῆς γεωργίας εἰς τὸ ἔθνικόν εἰσόδημα καὶ τοὺς ἔθνικοὺς πόρους, θὰ ἦτο δυνατόν νὰ συνεχισθῇ.

Ἡ πρόοδος εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς καὶ ἡ μετακίνησις ἐργατικῶν χειρῶν

Ἀκόμη καὶ ἄνευ τῆς προόδου εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς, ἡ ὁποία καθιστᾷ δυνατόν τὴν ταχύτεραν αὐξησιν τῆς προσφορᾶς εἰδῶν διατροφῆς, ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις θὰ συνεπήγγοτο μίαν ἐλάττωσιν τῆς σχετικῆς συμβολῆς τῆς γεωργίας εἰς τὴν ἔθνικὴν οἰκονομίαν, λόγῳ τῶν μεταβολῶν ὡς πρὸς τὴν ὀργάνωσιν τὰς ὁποίας προκαλεῖ ἡ ἀνάπτυξις εἰς τὸν συνδυασμὸν τῶν συντελεστῶν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς. Σήμερον, ἡ δαπάνη διὰ τὴν προσφερομένην ἐργασίαν εἰς τὴν γεωργίαν, εἰς μερικὰς δὲ περιπτώσεις καὶ ἡ ἀξία τῆς γῆς, μειοῦνται εἰς πολλὰς δυτικὰς χώρας. Ἡ αὐτὴ ἐξέλιξις εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ καὶ εἰς ἄλλας χώρας, ἐν ὧσιν συνεχίζεται ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις.

Ἡ μετακίνησις αὐτῆ ἐργατικῶν χειρῶν ὀφείλεται εἰς μεταβολάς, πού σημειοῦνται εἰς τὴν προσφορὰν καὶ τὴν σχετικὴν ἀμοιβὴν τοῦ κεφαλαίου καὶ τῆς ἐργασίας. Ἐν ὧσιν ἀναπτύσσεται ἡ οἰκονομία, ἡ τιμὴ τοῦ κεφαλαίου μειοῦται ἐν σχέσει πρὸς ἐκείνην τῆς ἐργασίας. Τοῦτο ὀδηγεῖ εἰς: 1) τὴν ἄμεσον ἀντικατάστασιν τῶν ἐργατικῶν χειρῶν ὑπὸ τῆς μηχανικῆς ἐνεργείας καὶ τῶν μηχανημάτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει εἰς οἰονδήποτε νὰ καλλιεργῇ μεγαλυτέραν ἔκτασιν καὶ νὰ διατηρῇ μεγαλύτερον ἀριθμὸν ζώων, καὶ 2) τὴν ἔμμεσον ἀντικατάστασιν τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας ὑπὸ βιολογικῶν βελτιώσεων (ὡς: προσθήκη συστατικῶν εἰς τὸ σιτηρέσιον τῶν ζώων, νέαι ποικιλίαι

φυτῶν, βελτιωμένα φυλαὶ ζώων, ἐντομοκτόνα καὶ ἄλλαι βελτιώσεις), πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιτρέπει τὴν αὐξησιν τῆς ἀποδόσεως κατὰ κεφαλὴν ζώου ἢ κατὰ μονάδα ἐπιφανείας καὶ τὴν μείωσιν τῆς ἀπαιτουμένης ποσότητος ἐργασίας κατὰ μονάδα προσφερομένου προϊότου.

Κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, ἡ ἀμοιβὴ τῆς ἐργασίας εἶναι μικρὰ ἐν σχέσει μετ' ἐκείνην τοῦ κεφαλαίου καὶ αἱ δαπάναι πού γίνονται ἐπὶ τοῦ γεωργικοῦ τομέως, εἶναι κύριως αἱ ἀφορῶσαι τὴν ἐργασίαν. Εἰς μίαν τοιοῦτου τύπου γεωργικὴν οἰκονομίαν, βασιζομένην ἐπὶ τῆς ἐργασίας, αἱ μεγάλαι ἐκμεταλλεύσεις ὀλίγον εὐνοοῦνται εἰς ὅτι ἀφορᾷ τὸ κόστος καὶ γενικῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν γεωργικῶν κλήρων εἶναι μέγας καὶ οὗτοι εἶναι περιωρισμένης ἐκτάσεως. Ἡ πρόοδος ὁμῶς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως συνεπιφέρει μίαν μείωσιν τῆς σχετικῆς ἀμοιβῆς τοῦ κεφαλαίου, τὸ ὁποῖον οὕτω καθίσταται ὁ ἐπικρατέστερος συντελεστῆς τῆς παραγωγῆς.

Εἰς τὰς Ἠνωμένας Πολιτείας, ἐπὶ παραδείγματι, αἱ συνολικαὶ δαπάναι διὰ τὴν γεωργίαν, κατὰ τὸ 1960, ἦσαν περίπου 75 % διὰ τὴν ἐργασίαν καὶ 25 % διὰ τὸ κεφάλαιον. Ἐν τούτοις, ἕως τὸ 1960, αἱ ἀναλογίαι αὐταὶ εἶχον ἀντιστραφῆ. Ἡ ἰδίᾳ ἐξέλιξις πραγματοποιεῖται μετὰ γοργὸν ρυθμὸν καὶ εἰς ἄλλα δυτικὰ κράτη. Μία τοιαύτη μεταβολὴ τοῦ συνδυασμοῦ τῶν συντελεστῶν τῆς